Selvitys valtuuston 5.10.2026 hyväksymästä toivomusponnesta koskien nuorten kuulemista eräiden lautakuntien valmistelutyössä

Kaupunginhallitus 23.11.2026
697/00.01.02.03/2026

Valmistelija

Hallintojohtaja Riitta Luotio

Kaupunginvaltuusto käsitteli 5.10.2026 § 74 valtuustoaloitetta koskien nuorisovaltuuston läsnäolo- ja puheoikeuden laajentamista teknisen lautakunnan sekä ympäristö- ja rakennuslautakunnan kokouksissa. Valtuusto päätti, ettei läsnäolo- ja puheoikeutta laajenneta, vaan nuorten osallistuminen turvataan ensisijaisesti valmisteluvaiheen kuulemismenettelyllä.

Päätöksen yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyi toivomusponnen, jossa kaupunginhallitusta edellytettiin selvittämään mahdollisuutta ottaa käyttöön menettely, jossa kyseisten lautakuntien valmistelussa arvioidaan asioiden vaikutuksia nuorten arkeen, elinympäristöön, liikkumiseen, harrastusmahdollisuuksiin ja hyvinvointiin. Toivomusponnen mukaan nuorisovaltuustolle tulisi mahdollisuuksien mukaan varata tilaisuus lausua tällaisista asioista ennen päätöksentekoa, ja kuulemisen toteutuminen sekä sen vaikutukset tulisi tehdä näkyviksi valmisteluasiakirjoissa.

Naantalin kaupungin hallintosäännössä on jo nykyisellään määräys vaikuttamistoimielinten osallistamisesta valmisteluvaiheessa. ”Hallintosäännön mukaan toimialoja ja lautakuntia suositelleen kuulemaan ja osallistamaan vaikuttamistoimielimiä valmisteluvaiheessa kaikissa sellaisissa asioissa, jotka jotenkin vaikuttavat näiden asiakasryhmien oloihin”.

Asioita, joissa vaikuttamiselimiä on hyvä kuulla ovat mm:
- Strategiat
- Merkittävimmät kaavat, kaavoituskatsaukset, kehittämissuunnitelmat,
- Hyvinvointisuunnitelmat ja -kertomukset
- Osallisuusohjelma/-suunnitelma tms. asiakirjat
- Yhdenvertaisuussuunnitelma
- Palvelujen järjestäminen ja sisältö, saatavuus ja saavutettavuus
- Palvelujen kehittäminen
- Järjestöjen toimintaedellytykset ja yhteistyö
- Mahdolliset organisaatiossa tehtäväksi sovittavien vaikutusten arviointien periaatteet

Toivomusponnessa esiin nostetut vaikutukset ovat sellaisia seikkoja, joiden perusteella nuorisovaltuuston kuuleminen voi jo nykyisen hallintosäännön nojalla tulla arvioitavaksi valmistelun yhteydessä. Valmistelukäytäntöjä on kuitenkin tarkoituksenmukaista täsmentää siten, että teknisen lautakunnan sekä ympäristö- ja rakennuslautakunnan asioiden valmistelussa arvioidaan osana normaalia valmisteluprosessia, kohdistuuko asian vaikutuksia merkittävässä määrin nuoriin.

Mikäli asian arvioidaan olevan vaikutuksiltaan sellainen, että nuorisovaltuuston näkemykset voivat tukea valmistelua ja päätöksentekoa, voidaan asia saattaa nuorisovaltuuston käsiteltäväksi tai siitä voidaan

pyytää lausunto valmistelun aikataulun ja asian luonteen edellyttämällä tavalla.

Lisäksi valmistelussa suositellaan jatkossa kirjaamaan päätösesityksen tai valmisteluasiakirjojen perusteluihin, onko nuorisovaltuustoa tai muita vaikuttamistoimielimiä kuultu, millä tavalla kuuleminen on toteutettu sekä miten esitetyt näkemykset on otettu huomioon valmistelussa.

Nuorten osallisuutta voidaan tarkoituksenmukaisesti vahvistaa hallintosäännön mukaista osallistamismenettelyä täsmentämällä. Menettely tukee nuorten näkökulmien huomioon ottamista ja tekee kuulemisen toteutumisen aiempaa näkyvämmäksi valmisteluasiakirjoissa.

Ratkaisuvalta

Hallintosääntö 25 §

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi edellä olevan selvityksen kaupunginvaltuuston 5.10.2026 § 74 hyväksymään toivomusponteen.

Kaupunginhallitus toteaa, että toivomusponnessa esitetyt tavoitteet voidaan toteuttaa hallintosäännön mukaista vaikuttamistoimielinten osallistamista koskevaa menettelyä täsmentämällä tässä selvityksessä kuvatulla tavalla.

Kaupunginhallitus saattaa selvityksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle ja toteaa toivomusponnen tulleen käsitellyksi.

Päätös